

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

2. Longè meliorem esse pauperu[m], quam diuitum condicionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

si protinus infundant, & ingentem calicem impletum tradant aequè atq; ipsi Domino, utq; unum & idem vinum conuiuis sit omnibus. Alioquin ubinam ista lex scripta fuit, aut receptus mos, ut hic vino odorato generosq; temulentus sit, mihi contra masto disumpatur alius? Hac si correxeris, nonarisq; Saturne, tum demum effeceris, ut vita verè vita sit, festum verè festum; sin minus, illi quidem epulentur, nos autem interim sedentes precabimur, ut simul atq; loti venerint, puer subuersam amphoram rumpat, utq; coquus jus adurat, ac per oblivionem muriant piscium in lentem infundat, utq; canis in domum irruens opsoniorum artificibus alibi intentis extra deuoret uniuersa, praterca placent a dimidiu. Utq; sus ac ceruus neque non sacula inter assandum idem faciant quod Homerus de Solis bobus commemorat: immò uti non serpent solùm, verum etiam unà cum ipsis verubus in montem abripiant sese, fugiantq; utq; ipse etiam aues pingues iam adeptis plumis & ad coquendum parata volatu aufugiant, ne soli illis fruantur: quodq; futurum est illis grauissimum, ut formica tales, quales feruntur Indica, aurum è thesauris effossum, noctu in publicum efferant: utq; vestis curatorum indiligentià ita ab optimis muribus perforetur, ut cribrum videri possit, nihilq; differat à casse venatorio, utq; formosi illorum comatiq; puelli (quos Hyacinthos, aut Achilles, aut Narcissos appellare solent) dum ipsis poculum porrigunt, subito defluente coma calui fiant, & acutam edant barbam, cuiusmodi in comædijs induci solent Sphenopogones, quibus à cuneata barba nomen inuentum est, utq; vertex illis asperis ac pungentibus pilis sit hirtus, reliqua capitis parte nuda. Hac atq; his etiam plura illis imprecabimur, nisi desinant usq; ad eò suis primatim studere commodis, velintq; in commune diuites esse, nobis quoque, quantum aequum est, imparientes. Hæc ad Saturnum pauperculus quidam de famelica hominum natione scripsisse, contra diuites auaros, fingitur, ad inducendam quamdam bonorum omnium æqualitatem, de qua veteres Philosophi sæpe disputauerunt.

II.
Apud Luc.
ep. 2. Satur-
nali.

Ad hanc epistolam fertur respondisse Saturnus, bonorum de nouo partiendi potestatem, ad se amplius non pertinere, sed regnū suum non nisi ad taxillos usque, salrationes, cantiones & ebrietatem, & quidem per septem duntaxat dies, se extendere. Iouis esse negotium statuere de tollenda rerum inæqualitate, utque ex æquo omnes aut opibus abundant, aut egeant, Mentem mandatumque suum

suum esse, vt diuites de cœnis, deque auri hemina, neque non de vestibus etiam pauperibus ad celebrandum festum nonnihil mitant. Ceterum pauperes longè falli, neque rectè iudicare de diuitibus, cum illos felices arbitrentur, solosque suauem vitam viuere, propterea quòd illis liceat opiparè cœnare, vino suauì inebriari, vestibus vti delicatis: verum istam felicitatem cuiusmodi sit, ignorare, siquidem hæ res eos curis non mediocriter distorqueant, cogi enim eos vt singulis inuigilent; ne quid rerum domesticarum dispensator fraudet, aut clanculum suffuretur, ne vinum acefcat, ne frumentum vermibus corrumpatur, ne latro tollat pocula, ne populus credat calumniatoribus, si talem dixerint affectare regnũ. Ad hæc, si nosseent pauperes metus & curas, quibus obnoxij sunt diuites, planè fugiendas sibi esse diuitias existimatos. Quod nisi ita esset, Saturnum non vsque adedò insanum fore, vt, si præclara res esset opulencia, aut regnum, depositurus hæc, alijsque ea celsurus fuisset, patereturque, vt nunc priuatus alieno pareret imperio. Igitur potiùs se, cum non esset ignarus huiusmodi malorum, quæ plurima diuitibus ac regibus necesse est adesse, imperium sapienter deposuisse. Addit postea commoda diuitum, quæ pauper magna existimet, non esse commoda. Verum quidem esse, diuites apris, & placentis expleri, pauperes autem nasturrium porrumuè, aut cepe per festi tempus, opsonij loco, arrodere, idque illis dulce, his insuaue esse, sed id intra breue tempus inuerti; cum pauperibus deinde non accidat, vt postridie surgant capitis dolore grauati, ob temulentiam, quemadmodum diuites, neque ob immodicam ingurgitationem graueolentem & acrem spiritum ructare pauperes, neque faciliè sibi vel tabem, vel tussim, vel morbum intercutem, ex intemperato voluptatum vsu colligere. Paucos autem videri diuites, qui non planè palleant, ac faciem cadauerosam præ se ferant; paucos, qui cum ad senectutem peruenierint, suismet pedibus ingrediantur, ac non potiùs à quatuor baiulis gestentur: foris quidem totos eos esse aureos, intus autem putres ac pannosos, cuiusmodi sunt tragica indumenta, ex pannis admodum vilibus confarcinata. Enimuerò ipsis quoque opulenti non dulce esse, quotidie supraque satietatem pretiosis vesci; sed gustus variandi causa nonnumquam ita olus ac lupinum appetere, vt pauper non

æquè appetat leporem, aut aprum. Esse præterea illis mille cruces à filijs, ab vxore, à famulis, & vnde non? quæ omnia pauperes cum ignorent, tantùm aurum diuitum ac purpuram aspiciant; & si quando vident eos albo prouehi curru, inhiant & adorent. Quòd si illos contemnerent, negligerentque, neque ad argenteum currum oculos haberent intentos, neque inter colloquendum smaragdum annulo inclusum respectarent, neque vestes obiter contrectantes molliciem admirarentur, sed sinerent eos ipsos sibi diuites esse, haud dubium futurum esse, vt ipsi egenos vltro adirent, ad coenam rogarent, nimirum vt illis ostendere possent lectos, mensas, ac pocula. Quarum rerum nulla sit vtilitas, si sine teste possideantur. Certè hæc talia pleraque à diuitibus pauperum causa parari, non vt vtantur ipsi, sed vt ea pauperes admirentur. Hucusque Saturnus apud Lucianum ad pauperes, qui hanc addit denique coronidem: *Hac ad consolandos vos scribo vtramque vitam cognitam habens. Conuenitq; ita festum agere, vt cogitatis, omnibus breui decedendum è vita, & illis, depositis opibus, & vobis relicta paupertate.*

III.

His talibus argumentis solabantur pauperes philosophi fabulantes, eademque erat ratio, vt opinor, Aristidæ, qui multò iustiùs se paupertate gloriari posse credidit, quàm Calliam Atheniensium ducem opum amplitudine & copia: nemini eam rem indecoram esse dictitans, nisi qui paupertatem inuitus ferret. Nemo profectò sapiens vel alij suaderet, vel ipse diuitias abijceret, nisi manifestò videret, pauperibus melius esse, quàm Midis illis, quibus dum omnia in aurum vertuntur, esuriunt & sitim patiuntur. Neque enim aut pro vino, aut pro culina audent nummos expendere. Itaque & alij sapientes, vt diuitijs demerent supercilium, paupertatem permulcere maluerunt. *Putemus nos ad concionem vocatos, ait Senec. ep. 87. Seneca. Lex de abolendis diuitijs fertur, his interrogationibus suaseri, aut dissuasuri sumus? his effecturi, vt populus Romanus paupertatem, fundamentum, & causam imperij sui requirat ac laudet? diuitias autem suas timeat? vt cogitet has se apud victos reperisse? Hinc ambitum, & largitiones, & tumultus in urbem sanctissimam temperantissimamq; irrupisse? nimis luxuriosè ostentari gentium spolia? quod vnus populus eripuerit omnibus, faciliùs vni ab omnibus eripi posse? Hac satius est suadere, & expugnare affectus, non circumscribere.* Eadem